

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 21 ก.ย. 2553	ปีที่ 20	ฉบับที่ 7007	หน้า 5
------------------------------------	------------------------	-------------	-----------------	-----------

คืนความสุขให้แกใจ

ตามหา “ของเล่นพื้นบ้าน”

เด็กๆ

และผู้เฒ่าผู้แก่บ้านป่าแดด ในจังหวัดเชียงรายรู้จักการทำของเล่นพื้นบ้านมานานแล้ว ไม่ว่าจะเป็นกัมปี้ กำหมุน ลิงไต่ราว รวมไปถึงของเล่นประเภท กบ ปลาที่สานจากไม้ไผ่ สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ทยอยออกจากความทรงจำของคนเฒ่าคนแก่ที่รวมกลุ่มกันภายใต้ชื่อ “กลุ่มคนเฒ่าคนแก่” ทำของเล่นที่เคยเล่นเมื่อเยาว์วัย

นอกจากรอยยิ้ม เสียงหัวเราะและความสุขที่คืนกลับมาถ่มความเหงาในใจแล้ว ของเล่นเด็กเหล่านี้ยังช่วยเชื่อมโยงเด็กๆ ให้กลับมาใกล้ชิดปู่ย่าตายายอีกด้วย

เมื่อพูดถึงของเล่นพื้นบ้าน เด็กสมัยนี้น้อยคนนักที่จะรู้จัก ส่วนใหญ่แล้วเด็กๆ จะรู้จักของเล่นที่ผลิตขึ้นจากนวัตกรรมใหม่ อาทิ ปืนกลแสงเลเซอร์ เกมกดเครื่องบินไซลาน ตุ๊กตาบาร์บี้ หรือแม้แต่รถแข่งที่ใช้รีโมทบังคับที่กำลังฮิตให้หมู่เด็กๆ อย่างรลกระป๋อง เป็นต้น

หากมองย้อนกลับไปในอดีตสมัยปู่ย่าตายายทำของเล่นพื้นบ้านให้ลูกหลานเล่น ไม่ว่า

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	21 ก.ย. 2553	20	7067	5

จะเป็นม้าก้านกล้วย ก๊อบแก๊บที่ทำจากกะลามะพร้าว สิ่งเหล่านี้ล้วนมาจากภูมิปัญญาชาวบ้านทั้งสิ้น ปัจจุบันอาจเรียกได้ว่าของเล่นดังกล่าวไม่เหลือให้เด็กรุ่นหลังได้รู้จักกันเลย

สมัยก่อนเมื่อเวลาที่คนเฒ่าคนแก่นั่งทำของเล่นพื้นบ้าน จะมีลูกหลานมานั่งล้อมวงดู บรรยายากความสับสนอันใกล้ชิดสนิทแนบแบบนี้ไม่มีให้เห็นอีกแล้ว กลายเป็นว่าลูกหลานห่างเหินคนเฒ่าคนแก่ เด็กรุ่นใหม่นิยมเข้าไปเที่ยวตามห้างสรรพสินค้าใช้จ่ายเงินทองแบบสุรุ่ยสุร่าย ปล่อยให้ปู่ตายายต้องเหงาเดียวดายอยู่กับบ้าน

วันนี้ภาพของคนเฒ่าคนแก่บ้านป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายไม่ได้เพียงทางหายอีกต่อไป หากมีกิจกรรมสำคัญบางอย่างให้ทำโดยมีกำลังใจเป็นเด็กเล็กลูกหลานคอยวิ่งเล่นอยู่ใกล้ๆ ทั้งหมดนี้มีแรงหนุนสำคัญจากคนหนุ่มที่รักจะทำงานกับคนแก่อย่าง วีระพงษ์ กังวานนวกุลหนุ่มไฟแรงจากเมืองกรุงที่หันเหชีวิตเข้าสู่ชนบท พร้อมด้วยผู้ร่วมงานจำนวนหนึ่งจัดตั้งองค์กรเล็กๆ ที่ชื่อ “กลุ่มคนเฒ่าคนแก่” และ “กลุ่มพัฒนาเด็กและเยาวชน” ขึ้นภายในหมู่บ้าน

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เสียงในหุบเขา	21 ก.ย. 2553	20	2007	5

วีระพงษ์ กล่าวถึงสาเหตุที่ตนเองและ
เพื่อนได้มาทำงานกับผู้เฒ่าผู้แก่บ้านป่าแดดก็
เพื่อจะส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่
ของชุมชนที่อยู่ห่างไกลในชนบท ส่งเสริมใน
ด้านการจัดการศึกษาของเด็กและเยาวชนใน
ท้องถิ่น นอกจากนั้นยังเป็นการส่งเสริมทาง
ด้านศิลปวัฒนธรรมตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

“การจัดตั้งกลุ่มนี้ก็เพื่อจะเน้นตรง

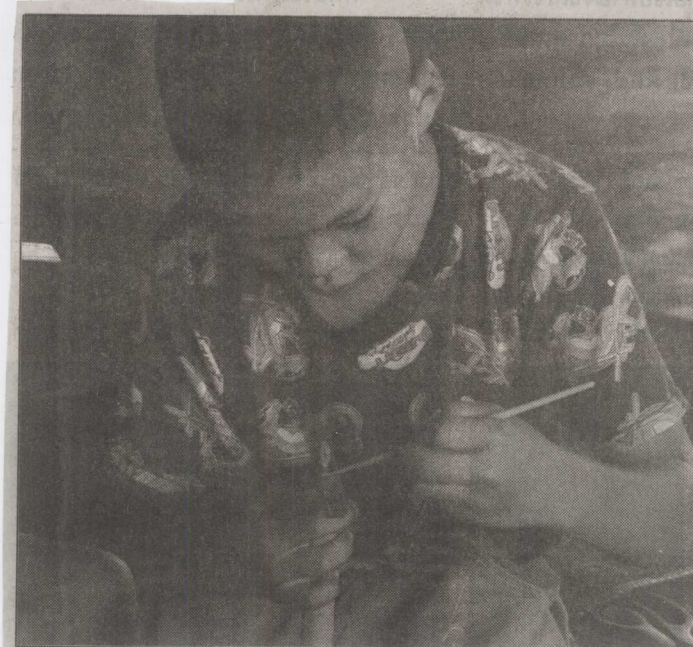

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	21 ก.ย. 2553	20	7007	5

ต้นแบบและปลายแบบ ต้นแบบก็คือคนเฒ่าคนแก่ ปลายแบบก็คือเด็กและเยาวชน ซึ่งเด็กในชนบทจะ เรียนรู้ สัมพันธ์ใกล้ชิดกับคนเฒ่าคนแก่ซึ่งเป็นแบบ อย่างที่ดีงาม และเป็นหลักสำคัญของครอบครัว การ ทำของเล่นพื้นบ้านเป็นการส่งเสริมให้คนเฒ่าคน แก่ได้พึ่งตนเอง ลดช่องว่างระหว่างสังคมระหว่างผู้ สูงอายุกับบุคคลวัยอื่น”

ของเล่นพื้นบ้านที่วิริยะพงษ์ได้ให้คนเฒ่าคน แก่บ้านทำมีอยู่หลายชนิด ไม่ว่าจะเป็นกังหันลม ซึ่งทำด้วยไม้ไผ่ เต่า ปลา งู รวมถึงสัตว์อีกสารพัด ชนิดและอะไรอีกหลายอย่าง ซึ่งล้วนแล้วแต่ทำให้ คนเฒ่าคนแก่รู้สึกเพลิดเพลินกับผลงานที่ประดิษฐ์ นับเป็นการสร้างสรรค์ความรู้สึที่ดีๆ ภูมิใจที่สังคม ยังเห็นคุณค่าของคนแก่ เป็นการอนุรักษ์รักษาภูมิ ปัญญาท้องถิ่นของตนเองเพื่อสังคมของคนต่างวัย

การเริ่มต้นทำโครงการนี้ครั้งแรกนั้นไม่

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	21 ก.ย. 2553	20	7007	5

ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะการเข้าไปพบปะกับชาวบ้านได้สร้างความลำบากใจเป็นอย่างมาก อีกทั้งเขาเป็นคนต่างถิ่นที่เพิ่งเข้ามาอาศัยในหมู่บ้าน บางครั้งชาวบ้านอาจจะมองว่าเป็นพวกมิจฉาชีพ กว่าความพยายามจะสำเร็จลงได้ต้องใช้เวลาและความอดทนเป็นอย่างมาก ถึงเวลานี้กลุ่มคนเฒ่าคนแก่และกลุ่มพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้กลายมาเป็นองค์กรที่สร้างเสริมคุณภาพชีวิตและความเจริญแก่ท้องถิ่น นอกจากนั้นแล้วการทำงานกับชาวบ้านก็คงไม่หยุดนิ่งอยู่เพียงเท่านี้ ในอนาคตยังมีโครงการหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นด้านการส่งเสริมให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การปลูกจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนรู้จักรักษาสีเขียวที่ผ่านมามีอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการด้านภัยหนาวซึ่งมีการมอบเครื่องนุ่งห่มให้กับชาวบ้านบนดอยยาววี่ มีการนำเด็กไปช่วยกำจัดขยะในเขตป่าชุมชน

“ผมคิดว่าการทำงานกับเด็กๆ เป็นผลพลอยได้จากการทำงานกับผู้ใหญ่จริงๆ แล้วผมก็ยังคาดหวังเล็กๆ เหมือนกันครับ แต่คิดว่าเราคงจะสวนกระแสของเล่นปัจจุบันยากเหมือนกัน แต่ไปๆมาๆ เด็กเขาก็กลับตื่นเต้นมาก อาจเป็นเพราะว่าในครอบครัวก็มีการพูดคุยกัน พ่อแม่เองก็เคยเห็น เคยเล่นของเล่นเหล่านี้มาก่อน พอเห็นว่ามันกลับมาอีกก็พูดคุยถึงให้ลูกฟัง มีรอยยิ้ม มีเสียงหัวเราะ”

ในส่วนของคนเฒ่าคนแก่ได้มีการนำหมอและพยาบาลมาบริการตรวจสุขภาพฟรี เมื่อถึงเทศกาลสงกรานต์ก็มีการจัดพิธีรดน้ำดำหัวผู้เฒ่าผู้แก่และยังมีกิจกรรมอีกหลายอย่างที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชาว

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	21 ก.ย. 2553	20	70017	5

บ้านกับชุมชน

การเดินทางตามหาของเล่นพื้นบ้านที่บ้านป่าแดด หมู่บ้านเล็กในป่าใหญ่แห่งนี้ กลับไม่พบเพียงของเล่นพื้นบ้านหน้าตาแปลกๆ ที่คนรุ่นใหม่ไม่เคยเห็นมาก่อนเกือบ 20 ชนิดเท่านั้น ทว่ายังพบบางสิ่งบางอย่างที่วนกลับคืนมาด้วยนั่นก็คือ ความสุข ความผูกพัน รอยยิ้มและเสียงหัวเราะ

หมายเหตุ สนใจสนับสนุนการทำงานของกลุ่มคนเฒ่าคนแก่สามารถบริจาคได้ที่ชื่อบัญชี กลุ่มคนเฒ่าคนแก่ ธนาคารกรุงไทย สาขาห้าแยกพ่อขุนเม็งราย บัญชีออมทรัพย์เลขที่ 539-1-17436-8 หรือติดต่อได้ที่กลุ่มคนเฒ่าคนแก่ 268 ม.3 บ้านป่าแดด ต.ป่าแดด อ.แม่สรวย จ.เชียงราย 57180

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th